2. 10. 2013

ID: 92566

Příslušnost soudu

Je-li předmětem řízení nárok na náhradu škody vzniklé porušením povinnosti ze smlouvy o nájmu nebytových prostor, je k řízení v prvním stupni věcně příslušný okresní soud, i když jde o vztah mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 26 Cdo 1955/2013, ze dne 27.8.2013)

Nejvyšší soud rozhodl ve věci žalobkyně S.-TIME, spol. s r.o. se sídlem v J., zastoupené JUDr. V.K., advokátem se sídlem v L., proti žalované R. spol. s r.o. se sídlem v L., zastoupené JUDr. R.V., advokátem se sídlem v L., o zaplacení částky 649.620,- Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Liberci pod sp. zn. 53 C 328/2009, o dovolání žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 18. prosince 2012, č. j. 29 Co 535/2012-83, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění :

Žalobou podanou u Okresního soudu v Liberci dne 30. 7. 2009 ve znění doplnění ze dne 3. 11. 2009 se žalobkyně domáhala, aby žalované byla uložena povinnost zaplatit jí částku 649.620,- Kč s příslušenstvím. Žalobu odůvodnila zejména tím, že žalovaná jako vlastník nemovitosti - domu bez č.p./č.e. v L., ul. J., stojící na st. p. č. 127/2 - jí na základě smlouvy o nájmu nebytových prostor ze dne 23. 5. 1994 ve znění dodatku č. 1 ze dne 25. 2. 1998 pronajala v domě se nacházející nebytové prostory k provozování planografických služeb. Nájem byl sjednán na dobu určitou do 31. 12. 2010 a nájemné činilo 6.336,- Kč měsíčně. Dne 26. 3. 2002 dala žalovaná žalobkyni výpověď z nájmu, neboť se domnívala, že výše uvedená smlouva o nájmu včetně dodatku k ní je neplatná, a následně zahájila soudní řízení o vyklizení nebytového prostoru. Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 26. 6. 2006, č. j. 35 Co 673/2005-67, kterým bylo žalobě vyhověno, byl k dovolání žalobkyně (v původním řízení žalované) usnesením Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2007, č. j. 28 Cdo 2717/2006-83 zrušen. Poté v souladu s názorem dovolacího soudu o neplatnosti výpovědi platné smlouvy o nájmu nebytových prostor ze dne 23. 5. 1994 i dodatku ze dne 25. 2. 1998 Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozsudkem ze dne 2. 4. 2008, sp. zn. 35 Co 676/2007, potvrdil rozsudek Okresního soudu v Liberci ze dne 22. 4. 2005, č. j. 15 C 336/2002-45, jímž byla žaloba zamítnuta. Žalobkyně dne 30. 7. 2006 předmětné nebytové prostory na výzvu žalované vyklidila s ohledem na tehdy pravomocný a vykonatelný rozsudek krajského soudu a dne 31. 7. 2006 uzavřela podnájemní smlouvu se společností SDM, spol. s r.o., jejímž předmětem byl podnájem náhradních nebytových prostor za účelem pokračování v podnikatelské činnosti. Rozdíl mezi nájemným podle nájemní smlouvy uzavřené se žalovanou a nájemným v nových nebytových prostorách činil za období od 1. 8. 2006 do 31. 7. 2009 částku 649.620,- Kč, která dle názoru žalobkyně představuje škodu způsobenou tím, že jí žalovaná neumožnila ve vymezeném období užívání nebytových prostor podle platně uzavřené nájemní smlouvy.

Okresní soud v Liberci (soud prvního stupně) rozsudkem ze dne 14. 9. 2011, č. j. 53 C 328/2009-65, žalobě vyhověl a rozhodl o nákladech řízení. Rozsudek byl vydán jako rozsudek pro uznání ve smyslu § 153a odst. 3 o.s.ř., neboť žalovaná nereagovala na výzvu soudu k podání vyjádření učiněnou ve smyslu § 114b o.s.ř.

K odvolání žalované Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci (soud odvolací) rozsudkem ze dne 18. 12. 2012, č. j. 29 Co 535/2012-83, rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl o

nákladech odvolacího řízení. Odvolací soud považoval podmínky pro vydání rozsudku pro uznání stanovené v § 114b odst. 5 o.s.ř. za splněné. Ohledně námitky žalované, že rozhodoval věcně nepříslušný soud, dovodil, že podle ustanovení § 9 odst. 3 písm. r) o.s.ř. sice krajské soudy rozhodují v obchodních věcech jako soudy prvního stupně spory mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti, avšak podle bodu 5. s výjimkou sporů týkajících se nájmu nemovitostí, bytů a nebytových prostor. Uzavřel, že „důvodnost uplatněného návrhu na náhradu škody je třeba prvotně opřít o posouzení předběžné otázky, zda v době trvání nájmu nebytových prostor došlo k nedůvodnému požadavku žalované na vyklizení těchto prostor žalobkyní, proto je dána věcná příslušnost soudu okresního“.

Proti rozsudku odvolacího soudu podala žalovaná dovolání, jehož přípustnost opřela o ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s ř. a jako dovolací důvod uvedla, že odvolací soud zatížil řízení vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Namítá, že odvolací soud chybně aplikoval ustanovení § 9 odst. 3 písm. r) bod 5. o.s ř. a nepředložil věc k rozhodnutí nadřízenému vrchnímu soudu, čímž jí bylo upřeno procesní právo na přezkoumání otázky případné věcné nepříslušnosti nalézacího soudu vrchním soudem. Navrhla, aby rozsudky soudů obou stupňů byly zrušeny a věc byla vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení, současně učinil návrh na odklad vykonatelnosti napadeného rozsudku.

Žalobkyně ve svém vyjádření navrhla, aby Nejvyšší soud dovolání jako nepřípustné odmítl, příp. jako nedůvodné zamítl.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) věc projednal podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů účinných do 31. 12. 2012 (dále jen „o.s.ř.“), neboť napadený rozsudek byl vydán v době do 31. 12. 2012 (srov. Čl. II, bod 7 zákona č. 404/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony). Po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o.s.ř oprávněnou osobou (účastníkem řízení) za splnění podmínky jejího advokátního zastoupení (§ 241 odst. 1 a 4 o.s.ř.), se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o.s.ř.).

Podmínky přípustnosti dovolání proti rozsudku odvolacího soudu jsou obsaženy v ustanovení § 237 o.s.ř.

Dovolání je přípustné proti rozsudku odvolacího soudu, jímž bylo změněno rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé [§ 237 odst. 1 písm. a) o.s.ř.] nebo jímž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším rozsudku (usnesení) proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil [§ 237 odst. 1 písm. b) o.s.ř.], anebo jímž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o.s.ř. a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam [§ 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř.].

Žalovaná dovoláním napadla rozsudek odvolacího soudu, jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně. Podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o.s.ř. dovolání není přípustné, a to již proto, že rozsudek soudu prvního stupně, potvrzený napadeným rozsudkem, byl jeho prvním rozhodnutím ve věci. Dovolání žalované proti rozsudku odvolacího soudu tedy může být přípustné jen při splnění předpokladů uvedených v ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř.

Rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam ve smyslu ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je soudy rozhodována rozdílně, nebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak; k okolnostem uplatněným dovolacími důvody podle § 241a odst. 2 písm. a) a § 241a odst. 3 se nepřihlíží (§ 237 odst. 3 o.s.ř.).

Dovolací soud je při přezkoumání rozhodnutí odvolacího soudu zásadně vázán uplatněnými dovolacími důvody (srov. § 242 odst. 3 o.s.ř.); vyplývá z toho mimo jiné, že při zkoumání, zda napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve smyslu ustanovení § 237 odst. 3 o.s.ř. ve věci samé po právní stránce zásadní právní význam, dovolací soud může posuzovat jen takové právní otázky, které dovolatel v dovolání označil.

Dovolatelka brojí proti závěru odvolacího soudu, že věcně příslušným k rozhodnutí ve věci náhrady škody vzniklé porušením povinnosti ze smlouvy o nájmu nebytových prostor uzavřené mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti je v prvním stupni dle ustanovení § 9 odst. 3 písm. r) bod 5. o.s.ř. okresní soud. Uvedená právní otázka dosud nebyla v rozhodování dovolacího soudu vyřešena. Vzhledem k tomu, že její posouzení bylo pro rozhodnutí projednávané věci významné (určující), představuje napadený rozsudek odvolacího soudu rozhodnutí, které má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Dovolací soud proto dospěl k závěru, že dovolání žalované proti rozsudku odvolacího soudu je přípustné podle ustanovení podle § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř.

Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o.s.ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o.s.ř.), Nejvyšší soud dospěl k závěru, že dovolání není opodstatněné.

V projednávané věci není sporu o tom, že jde o vztah mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti.

Podle ustanovení § 9 odst. 3 písm. r) o.s.ř. krajské soudy dále rozhodují v obchodních věcech jako soudy prvního stupně ve sporech mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti z dalších obchodních závazkových vztahů, včetně sporů o náhradu škody a vydání bezdůvodného obohacení, s výjimkou sporů 1. ze smluv o úvěru, o běžném účtu a o vkladovém účtu a z jejich zajištění; ustanovení písmena p) tím není dotčeno, 2. o náhradu škody a o vydání bezdůvodného obohacení vzniklého v souvislosti se smlouvami uvedenými pod bodem 1 a jejich zajištění, 3. o určení vlastnictví k nemovitostem a o neplatnost smlouvy o převodu vlastnictví k nemovitostem, 4. o práva k cizím věcem, 5. týkajících se nájmu nemovitostí, bytů a nebytových prostor, 6. o peněžité plnění, jestliže částka požadovaná žalobcem nepřevyšuje 100 000 Kč; k příslušenství pohledávky se přitom nepřihlíží.

Věcná příslušnost krajských soudů je ve smyslu tohoto ustanovení dána ve všech sporech z dalších (v předchozích ustanoveních neuvedených) závazkových vztahů mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti, a vždy také ve sporech mezi nimi o náhradu škody a vydání bezdůvodného obohacení. Pod body 1. až 6. jsou zakotveny výjimky z věcné příslušnosti krajských soudů v obchodních věcech tam, kde o povaze příslušného vztahu jako obchodního závazkového vztahu není žádných pochyb. Výjimka uvedená pod bodem 5. uvedeného ustanovení se váže k nájmu nemovitostí, bytů a nebytových prostor. Výraz „týkající se“ směřuje k širší interpretaci výjimky, proto se podle ustanovení § 9 odst. 3 písm. r/ bod 5. o.s.ř. věcná příslušnost okresního soudu v prvním stupni (bez zřetele k tomu, zda účastníci daného vztahu jsou podnikateli, a k tomu, jaká je povaha závazku) uplatní nejen na spory z platné nájemní smlouvy (k nemovitosti, bytu či nebytovým prostorám), ale i na z takového nájmu vyplývající spory o náhradu škody či spory z bezdůvodného obohacení, je-li nájemní smlouva neplatná (srov. Drápal – Bureš a kol., Občanský soudní řád I., § 1 až 200za, Komentář, 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2009, strana 57-58). To znamená, že je-li – jako v

posuzovaném případě – předmětem řízení nárok na náhradu škody vzniklé porušením povinnosti ze smlouvy o nájmu nebytových prostor, je k řízení v prvním stupni věcně příslušný okresní soud, i když jde o vztah mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti.

Z uvedeného vyplývá, že z hlediska uplatněného dovolacího důvodu, kterým byla zpochybněna věcná příslušnost okresního soudu v prvním stupni, je rozsudek odvolacího soudu správný. Protože nebylo zjištěno, že by rozsudek odvolacího soudu byl postižen vadou uvedenou v ustanovení § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o.s.ř. nebo jinou vadou, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud dovolání žalované podle ustanovení § 243b odst. 2 části věty před středníkem o.s.ř. zamítl.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Odpovědnost za vady
- Náhrada nákladů na výživu pozůstalých (jiných) osob
- Mezinárodní příslušnost ve věcech rodičovské zodpovědnosti
- Smlouva o dílo (exkluzivně pro předplatitele)
- Spotřebitelský úvěr (exkluzivně pro předplatitele)
- Starobní důchod (exkluzivně pro předplatitele)
- Veřejná obchodní společnost (exkluzivně pro předplatitele)
- Vypořádání SJM (exkluzivně pro předplatitele)
- Přiměřené protiplnění
- Předkupní právo
- Ochrana osobnosti